

СЕКЦІЯ 9.

ДІЯЛЬНІСТЬ СУЧАСНИХ БІБЛІОТЕК У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Іванійчук Таїсія Юріївна

Національний університет «Одеська юридична академія»,
директор Наукової бібліотеки

Дремлюга Ольга Олексіївна

Національний університет «Одеська юридична академія»,
завідуюча науково-інформаційним центром наукової бібліотеки

РЕПОЗИТАРІЙ НУ «ОЮА» ЯК ІНТЕГРАТОР ЗДОБУТКІВ ОДЕСЬКОЇ ПРАВОВОЇ ШКОЛИ У МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ПРОСТІР

Сучасний університет з метою забезпечення свого ефективного функціонування повинен бути потужно представленим як у реальному, так і у віртуальному світі. Запровадження політик *open science*, *open education*, *open access*, *open date* вимагає від ЗВО розбудови максимально прозорої та раціонально структурованої системи, яка б акумулювала ті здобутки, напрацювання та інструменти, які забезпечують сучасний рівень наукового, навчального, освітнього, виховного процесу та відповідають викликам розвитку інформаційного суспільства.

У січні 2018 року Кабінет міністрів України схвалив Концепцію розвитку цифрової економіки і суспільства України на 2018-2020 роки та затвердив план заходів щодо її реалізації [1]. У Концепції зазначено, що цифровізація повинна сприяти розвитку інформаційного суспільства та засобів масової інформації. Розвиток національних цифрових інфраструктур вимагає визначення першочергових проектів цифрових трансформацій національного масштабу в багатьох сферах, зокрема, і в освітній.

Розвиток цифрових (електронних) бібліотек можна визначити як один із магістральних напрямів розвитку національної інформаційної сфери. Крім того, електронні бібліотеки є вагомою та значущою частиною віртуальної складової ЗВО сучасної України.

Формування електронної бібліотеки, розширення її ресурсних можливостей — один з основних напрямів діяльності Наукової

бібліотеки Національного університету «Одеська юридична академія». Сьогодні електронна бібліотека НБ НУ «ОЮА» представлена ABIC Unilib, інституційним репозитарієм eNUOLAIR (Electronic National University Odessa Law Academy Institutional Repository), офіційним сайтом НБ НУ ОЮА та повнотекстовою електронною бібліотекою і електронними каталогами мережових ресурсів.

Репозитарій НУ «ОЮА», як частина електронної бібліотечної системи Університету, виконує потужну акумуляційну та інтеграційну функції, допомагає максимальному представленню наукових здобутків Університету у інтернет просторі, індексуванню доробку науковців НУ «ОЮА» у наукометричних базах даних та дає можливість розширення кола міжнародних партнерів.

З моменту свого створення репозитарій НУ «ОЮА» зареєстровано у багатьох міжнародних каталогах, реєстрах та спеціалізованих базах. Так, наразі відомості про eNUOLAIR (Electronic National University Odessa Law Academy Institutional Repository) містяться у міжнародних реєстрах репозитаріїв та ресурсів відкритого доступу (Будапештська ініціатива відкритого доступу (BOAI); Директорія репозиторіїв відкритого доступу (OpenDOAR); Реєстр репозиторіїв відкритого доступу (ROAR); Конфедерація репозиторіїв відкритого доступу (COAR); Bielefeld Academic Search Engine (BASE)). Крім того, інституційний репозитарій НУ «ОЮА» включено до Тематичного інтернет-навігатора «Електронні репозитарії» Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (<http://nbuv.gov.ua/webnavigator/repository>).

23 жовтня 2017 року було підписано сервісну угоду між Національним університетом «Одеська юридична академія» та EBSCO Industries, Inc. про метадані інституційного репозитарію Університету через службу EBSCO Discovery.

Важливим кроком для просування наукового доробку науковців НУ «ОЮА» стало підписання влітку 2018 року договору з відомою правничою базою даних HeinOnline. Наразі до HeinOnline вже завантажено PDF-файли двадцяти останніх випусків фахового наукового збірника «Актуальні проблеми держави і права», засновником якого є НУ «ОЮА». Напрацьована практика дає можливість говорити про забезпечення індексації збірника «Актуальні проблеми держави і права» у відомій базі даних завдяки можливостям інституційного репозитарію НУ «ОЮА».

Варто зазначити, що вже протягом декількох років eNUOLAIR (Electronic National University Odessa Law Academy Institutional Repository) інтегровано з реєстром ORCID, що допомагає при ідентифікації робіт науковців та їх афіліації. Загалом, Міжнародний стандартний ідентифікатор імені (International Standard Name Identifier, ISNI), що був створений за підтримки Міжнародної

організації зі стандартизації (ISO), використовується для усунення неоднозначності імен. ISNI є частиною сімейства міжнародних стандартних ідентифікаторів, які включають в себе стандартний книжковий номер ISBN, стандартний номер серійного видання ISSN, стандартний код звуко-/відео-/аудіовізуальних записів ISRC, стандартний номер нотного видання ISMN, DOI та інші [2]. Разом з тим, саме остання ініціатива ідентифікації особи із застосуванням унікального ідентифікатора науковця ORCID (Open Researcher and Contributor ID) поєднує всі позитивні елементи попередніх ID схем для науковців і дослідників. ISNI і ORCID використовують один і той же формат ідентифікатора 16 цифрових знаків, що поділені на чотири блоки. Враховуючи, що ведення власного профілю в ORCID на сьогодні є вимогою розвитку освітньої політики й підтримує зв'язок науково-педагогічного працівника із світовою спільнотою науковців, інтеграцію eNUOLAIR (Electronic National University Odessa Law Academy Institutional Repository) з реєстром ORCID важко переоцінити.

Наразі триває підготовка до підписання договору між Університетом та CrossRef, що надасть можливість присвоєння документам у репозитарії іншого цифрового ідентифікатора – DOI (Digital Object Identifier), що буде сприяти підвищенню рейтингу творців / правовласників ресурсу, підвищення статусу інституційного репозитарію, відсутності втрат при підрахунку цитувань тощо.

Таким чином, можна констатувати той факт, що метадані та окремі документи, які завантажені до інституційного репозитарію НУ «ОЮА» вже індексуються такими провідними базами наукової інформації як BASE, HeinOnline та ін., а репозитарій фактично виконує важливу маркетингову функцію щодо наукового доробку акумульованого у eNUOLAIR (Electronic National University Odessa Law Academy Institutional Repository).

Список використаних джерел:

1. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації : розпорядження Кабінету міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>
2. Новицька Т. Л. Система авторських ідентифікаторів ORCID [Електронний ресурс] / Т. Л. Новицька, О. О. Марченко // III Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології в освіті, науці, і техніці». Черкаси, 12-14 травня 2016 р. — Режим доступу: URL : <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/166240>. — Назва з екрана.